پیکارپامیر

۲۰۱۷/ ۳/۱۱

وقایع افغانستان از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۱٤ میلادی

(بخش٦٧)

احزاب و رسانه های افغانستان :

گفتیم که قبل ازاین نیز، بیشترازصد حزبِ سیاسی و ده ها رسانهٔ تصویری، صوتی و نوشتاری درسالهای پس ازسقوطِ امارتِ گروه طالبان درافغانستان به وجود آمدند که ما، اسمای یکتعداد ازآن ها را در اینجا درج میکنیم :

الف) احزاب سیاسی

نام حزب	نام رهبر حزب
حزب صلح ملی – اسلامی اقوامِ افغانستان	میرمحمدحسن شرزه
حزبِ ملی هیواد	غلام محمد جلالی
حزبِ ملی فعالینِ صلحِ افغانستان	مرتضی کیوان (بشرمل(
حزبِ محاذِ ملی اسلامی افغانستان	پیرسید احمد گیلانی
حزبِ توحیدِ مردمِ افغانستان	فضل احمد رشتیا
	یا انجنیرزین الدین جاهد
دافغانستان دملی وحدت ولسی تحریک گوند	عبدالحکیم نورزی
حزبِ وحدتِ ملی افغانستان	عبدالرشید جلیلی
نهضتِ فراگیرِ دموکراسی و ترقی افغانستان	شیر محمد بزرگر
افغان تولنپال ولسواک گوند (افغان ملت	(انورالحق احد ی
حزبِ تفاهم و دموکراسی افغانستان	احمد شاهین
حزبِ انسجامِ ملی افغانستان	نجیب الله صادق مدبر
حزبِ جمهوریخواهانِ افغانستان	صبغت الله سنجر
حزبِ مشارکتِ ملی افغانستان	نجیب الله کا بلی
حزبِ متحدِ ملی افغانستان	نورالحق علومی
حزبِ صلحِ ملی اسلامی افغانستان	حاجی شاه محمود پوپل
حزبِ رسالتِ مردم افغانستان	نور آغا
حزبِ جنبشِ ملی اسلامی افغانستان	سید نورالله
حزبِ وحدتِ اسلامی مردم افغانستان	حاجی محمد محقق
حزبِ دعوتِ اسلامی افغانستان	عبدالرب رسول سیاف
حزبِ ملی وطن	شیر الله جبار خیل
حزبِ کنگره ملی افغانستان	عبداللطیف پدرام
حزبِ اسلامی افغانستان	عبدالهادی ارغندیوال
دافغانستان د خلک انقلابی گوند	شیرگلُ اوستا
حزبِ همبستگی افغانستان	محمد داوود رزم محمد یاسین حبیب
حزبِ اقتدارِ اسلامی افغانستان	انجنیراحمد شاه احمدزی
حزبِ نهضتِ همبستگی ملی افغانستان	سید اسحق گیلانی
حزبِ پیوندِ ملی افغانستان	سید منصور نادری

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

حزبِ وحدتِ اسلامی افغانستان	محمد کریم خلیلی
حزبِ انصافِ ملی اسلامی افغانستان	انجنیراحمد شاه زدران
دافغانستان د سولی غورزنگ گوند	شهنوازتنی
حزب الله ِافغانستان	حاجی احمد
حزب ِلیبرالِ آزادیخواهِ افغانستان	اجمل سهیل
حزبِ صلح ملی اسلامی اقوامِ افغانستان	عبدالقاهر شریعتی
حزبِ جمعیتِ اسلامی افغانستان	برهان الدین ربانی
)	بعداًصلاح الدین ربانی(
حزبِ صلح و وحدتِ ملی	عبدالقادر امامی
حزبِ رسالتِ مردمِ افغانستان	نور آقا ونینی
سازمانِ اسلامی افغانستانِ جوان	سید جواد حسینی
حزب ِسعادتِ مردمِ افغانستان	محمد زبیر پیروز
تحریکِ وحدت ِملی افغانستان	سلطان محمود غازی
حزب استقلال افغانستان	غلام فاروق نجرابی
حزبِ همبستگی ملی جوانانِ افغانستان (همجا	(محمد جمیل کرزی
حزبِ کار و توسعهٔ افغانستان	ذولفقارامید
نهضتِ آزادی و دموکراسی افغانستان	عبدالرقیب جاوید کوهستانی
حزبِ اسلامی افغانستان	محمد علی جاوید
حزبِ حرکتِ ملی وحدتِ افغانستان	محمد نادر آتش
حزبِ حفاظت ازحقوقِ بشر و انکشاف ِافغانستان	بریالی نصرتی
حزبِ ملی افغانستان	عبدالرشید آرین
حزبِ حرکتِ اسلامی مردمِ افغانستان	سید حسین انوری
حزبِ عدالت ِاسلامی افغانستان	محمد کبیرمرزبان
حزبِ فلاح ِمردم ِافغانستان	استاد محمد ظریف
جماعت الدعوه الالقران والسنه	مولوی سمیع الله نجیبی
نهضتِ ملی افغانستان	احمد ولی مسعود
حزبِ آرمانِ مردم افغانستان	سراج الدین
مجمع ملی فعالینِ صلحِ افغانستان	شمس الحق نورشمس
حزبِ رستاخیزِ مردم ِافغانستان	سید ظاهرقاید ام البلادی
حزبِ آزادیخواهانِ مردمِ افغانستان	فدا محمد احساس
حزبِ اعتدالِ ملی اسلامی افغانستان	قره بیگ ایزد یار
حزب استقلال ملی افغانستان	تاج محمد وردک
تنظیمِ جبهه ی ملی نجاتِ افغانستان	صبغت الله مجددی
حزبِ وحدتِ ملی اسلامی افغانستان	محمد اکبری
حزبِ نخبه گانِ مردمِ افغانستان	عبدالحمید جواد
حزبِ ملی هیواد	غلام محمد
حزبِ پیوندِ میهنی افغانستان	سید کمال سادات
حزبِ نهضتِ حاکمیتِ مرد مِ افغانستان	حیات الله سبحانی
حزبِ ترقی ملی افغانستان	دکتر آصف بکتاش
دافغان وطن اسلامی گوند	محمد حسن فیروزخیل

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

حزبِ آزادی افغانستان	حاجی عبدالملک
حزبِ صلح ملی اسلامی افغانستان	شاه محمود پوپل
حزبِ تحریکِ وحدت المسلیمن افغانستان	وزیر محمد وحدت
حزبِ ثباتِ ملی اسلامی افغانستان	محمد سمیع خروتی
دافغانستان د ملی مبارزینو گوند	امانت ننگرهاری
حزبِ دموکراتِ افغانستان	عبدالکبیر رنجبر
حزبِ افغانستانِ نوین	محمد یونس قانونی
حزبِ جنبشِ دموکراسی مردمِ افغانستان	محمد شریف نظری
حزبِ مترقی دموکرات افغانستان	محمد ولی آریا
حزبِ دموکراسی افغانستان	محمد طاووس عرب
حزبِ مردم	بسم الله جویان
حزبِ خدمتگارانِ ملی افغانستان	ممتاز همت
حزبِ جمهورِ افغانستان	انجنیر حبیب
حزبِ فتحِ اسلامی افغانستان	نصرت الله
حزبِ نهضتِ مدنی افغانستان (نما	(محمد اکبر گیزابی
حزبِ آزاده گانِ افغانستان	دکترمحمد رسول رحیم
حزبِ مردمِ افغانستان	احمد شاه اثر
حزبِ عدالت و ترقی افغانستان	ذبیح الله
حزبِ افکارِ عامه ی افغانستان....	
حزبِ آزادیبخشِ ملی افغانستان	شمس الحق نایب خیل
حزبِ حرکتِ انقلابِ اسلامی و ملی افغانستان	محمد موسی هوتک
حزبِ انصافِ ملی اسلامی افغانستان	محمد شاه
حزبِ اعتدالِ افغانستان	غلام علی
حزبِ ولسی ترون افغانستان	سید امیر تحسین
حزبِ تحریکِ ملی افغانستان	راضیه نعیمی
حزبِ اعتمادِ ملی افغانستان	اسدالله کهزاد
حزبِ امتِ اسلامی افغانستان	تورن نورآغا احمدزی
حزبِ نیازِ ملی افغانستان	فاطمه نظری
حزبِ حراستِ اسلامی افغانستان	ضامن علی
د افغانستان د ملی خدمت گوند	شفیق الله دانش
حزبِ اسلامی دفاع ازمردم افغانستان	انجنیرفرید احمد متقی
د افغانستان ملی مستقل گوند	عبیدالله
حزبِ مبارزینِ صلح افغانستان	شاه ولی
حزبِ اسلامی افغانستان	محمدخالد فاروقی
جمعیتِ اصلاح و انکشافِ اجتماعی افغانستان.	؟
نهضتِ جامعه ی مدنی افغانستان.	؟
حزبِ رفاهِ مردم افغانستان	میاگلُ وثیق
حزبِ اسلامی وطنِ افغان.	؟
حزبِ آزادیخواهانِ میهن	سید عبدالهادی دبیر
حزبِ اعتدالِ ملی اسلامی افغانستان	؟

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

نهضتِ مدنی افغانستا ن . . .. ؟
ائتلافِ ملی افغانستان . . . . . ؟
مجمعِ جوانانِ سنگلاخ . . . . . ؟
محاذِ ملی اسلامی افغانستان . . . . . سید احمد گیلانی
حزبِ حرکتِ اسلامی افغانستان . . . . . شیخ آصف محسنی
حزبِ افغانستانِ واحد . . . . . محمد واصل رحیمی
حزبِ آزادی افغانستان . . . . . عبدالملک
حزبِ عدالتِ افغانستان . . . . . محمد حسن فیروزخیل
حزبِ رفاهِ ملی . . . . . محمد حسن جعفری
نهضتِ ملی صلحِ افغانستان . . . . . سیدسمیع الله سادات
حزبِ اسلامی تمدنِ افغانستان . . . . . محمد نبی نافع
حزبِ رفاهِ افغانستان . . . . . میرمحمد آصف ضعیفی
دافغانستان د سولی ملی اسلامی گوند . . . . . شاه محمود پوپلزی
حزبِ میهن . . . . . پوهندوی محمد رحیم
حزبِ متحدِ ملی . . . . . نورالحق علومی
حزبِ اتفاقِ حقوق خواهانِ اسلامی افغانستان . . . . . سید عبدالقهار
حرکتِ انقلابِ اسلامی و ملی افغانستان . . . . . احمد نبی
حزبِ سعادتِ ملی اسلامی افغانستان . . . . . محمدعثمان ساگزاده
جنبشِ ملی اسلامی افغانستان . . . . . عبدالرشید دوستم
حزبِ ثباتِ ملی . . . . . عبدالرووف
حزبِ اقتدارِ ملی . . . . . ؟
حزبِ حقیقتِ افغانستان . . . . . ؟
حزبِ عدالت و توسعه . . . . . ؟
حزبِ اتحادِ اقوامِ افغانستان . . . . . ؟
شورای انسجامِ قومِ عرب . . . . . ؟
نهادِ اجتماعی ترکمنهای افغانستان . . . . . ؟
جبههٔ ملی . . . . . ؟
روندِ سبز . . . . . امرالله صالح
حزب متحد افغانستان . . . . . ؟
حزبِ ائتلاف ملی . . . . . دکترعبدالله عبدالله

(۳۰۱

ب) رسانه های نوشتاری

روزنامه ها:

حال که اکثریتِ احزابِ سیاسی پس ازسال ۲۰۰۱ میلادی را درجِ صفحاتِ این اثرنمودیم، بهتر خواهد بود اسمای برخی از روزنامه ها، هفته نامه ها و ماهنامه ها در پایتختِ کشور را نیزمتذکر شویم :

نام روزنامه	صاحب امتیاز	مدیر مسوول
روزنامهٔ هشتِ صبح	سنجر سهیل	قسیم اخگر(متوفی
)	درسال ۲۰۱٤ م	(
روزنامهٔ آرمانِ ملی	میرحیدر مطهر	میرحیدر مطهر

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

روزنامۀ چراغ	انجمنِ ترقی و رستگاری	کاترین وداع
روزنامۀ مانگار	احمد ولی مسعود	محمد حکیم نظری
روزنامۀ ویسا	محب بیزار	محمد زبیرشفیقی
روزنامۀ سروشِ ملت	داکتر جعفر مهدوی	اسحق موحدی
روزنامۀ افغانستان تایمز	احمد تکل	عبدالصبور سریز
روزنامۀ اراده	حاجی سید داوود	خادم احمد
روزنامۀ انیس	دولت افغانستان	
روزنامۀ اصلاح	دولت افغانستان. . . .	
روزنامۀ جامعۀ باز	محمد جواد سلطانی	محمد جواد سلطانی

هفته نامه ها:

نام هفته نامه	**صاحب امتیاز**	**مدیر مسوول**
هفته نامۀ افغان دیموکرات	عبدالفهیم آرین	احمد زبیر ضیایین
هفته نامۀ بشارت	حامد رضا	منیره قاریزاده
هفته نامۀ افغان ملت	حزبِ افغان ملت	حمیدالله عالمی
هفته نامۀ اقتدارِ ملی	حزب اقتدارملی	سید محمدعلی رضوان
هفته نامۀ اندیشۀ همگرایی	مدرسۀ حضرت نرگس	محمد حسین عارفی
هفته نامۀ انصار	جواد سروری	جواد سروری
هفته نامۀ انصاف	سید عیسی حسینی مزاری	سید عیسی حسینی مزاری
هفته نامۀ آبادی	انجمنِ خدماتِ فرهنگی عمران	خان محمد دانشجو
هفته نامۀ آوای نوین	عبدالحسیب رحمت	محمد طهاب نوابی
هفته نامۀ بخوان	شجاع حسین محسنی	سید ذکریا راحل
هفته نامۀ برخلیک	بنیادِ امین	فضل ربی وردک
هفته نامۀ پایتخت	بنیاد انکشافی وفرهنگی مبین	محمد عاطف مقدسی
هفته نامۀ پکتیا غژ	محمد ضیا آرمان	محمد ضیا آرمان
هفته نامۀ پیامِ مجاهد	محمد سالم احمدی	هوشمند فرا رود
هفته نامۀ ثبوت	پوهنمل جاوید احمدی	حکیم مختار
هفته نامۀ جگر	توفان عمری	توفان عمری
هفته نامۀ جوانانِ فعال	حاجی عبدالهادی غزنیوال	حامد عبدی
هفته نامۀ چهارطرف	مسعود ضیا	مسعود ضیا
هفته ناهۀ هوا در۷ روز	انجنیرشریف شاه شور	نعمت الله طاهری
هفته نامۀ دنیای زن	گلالی حبیب	گلالی حبیب
هفته نامۀ راهِ نجات	سید حسین عالمی بلخی	سید حسن
هفته نامۀ رسالتِ حوزه	مجتمع علمی فرهنگی حوزه علمیه	محمد جواد صالحی
هفته نامۀ سبز	سازمانِ سبزِ افغانستان	ظاهر محبوب
هفته نامۀ سخنِ جدید	داکترعبدالهادی محسنی	محمد رضا نعیمی
هفته نامۀ شاخص	بنیادِ فرهنگی اجتماعی رضوان	علی ذکی
هفته نامۀ صحیفه	استاد محمد اکبری	محمد هاشم فصیلی
هفته نامۀ فانوس	بنیادِ فرهنگی هدف	عطا الله عاصم
هفته نامۀ فرازِ اندیشه	ائتلافِ عدالتخواهانِ افغانستان	لیاقت علی امینی
هفته نامۀ کابل	محمد فهیم دشتی	محمد فهیم دشتی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

هفته نامهٔ کلید	شهیر احمد زهین	لعل آقا شیرین
هفته نامهٔ گنج. . . .	. . .	
هفته نامهٔ مجاهد	حزب ِجمعیتِ اسلامی	واقف حکیمی
هفته نامهٔ محاذ	محاذ ملی اسلامی	محمد حسین حقیار
هفته نامهٔ مرسل	شهیراحمد زهین	آمنه ما یار
هفته نامهٔ مشارکتِ ملی	حزبِ وحدتِ اسلامی	حفیظ الله ذکی
هفته نامهٔ نخست	تمیم ناصر	حشمت الله رادفر
هفته نامهٔ ورزشکاران	پرویز اصغری	پرویز اصغری
هفته نامهٔ ویار	محب الله ویاراستانکزی	ویار استانکزی
هفته نامهٔ هوسا	پوهنیار داکترعزیزالله امیر	عبدالمنان امیر
هفته نامهٔ فلاح ملی	محمد یاسین حبیب	حبیب
دوهفته نامهٔ آرزو های نوین	محمد یاسین آرمان	زحل عظیم
دوهفته نامهٔ ارمغانِ ملی	محمد داوود سیاوش	سیاوش
هفته نامهٔ انگاره . . .		
هفته نامهٔ بهار. . .		
هفته نامهٔ وحدتِ ملی		

ماهنامه ها:

نام ماهنامه	**صاحب امتیاز**	**مدیر مسوول**
ماهنامهٔ راهِ آینده	دستگیر هژبر	دستگیر هژبر
ماهنامهٔ معرفتِ دینی	شورای علمای شیعه	رضوانی با میانی
ماهنامهٔ امیدِ جوان	وزارت اطلاعات و فرهنگ	محمد موسی رادمنش
ماهنامهٔ پیامِ جوان	اجتماع مدنی وفرهنگی جوانان	مسعود مومن
مجلهٔ بلی	وزارت اطلاعات وفرهنگ	محمد موسی رادمنش
مجلهٔ فانوس	وحیداحمد جلالزاده	وحید احمد جلالزاده
مجلهٔ ملالی	جمیله مجاهد	منیر سادات
افغانستان کابل	عبدالواحد قرضی	عبدالواحد قرضی

تلویزیونها:

نام برنامه ی تلویزیونی	**صاحب امتیاز**	**مدیر مسوول**
تلویزیونِ نگاه	محمد عالم خلیلی	احمد حسین عطایی
تلویزیونِ وطندار	میرویس سوسیال	نجیب الله زاهد
تلویزیونِ نور	صلاح الدین ربانی	نور رحمان اخلاقی
تلویزیونِ ۷	باری سلام	لطف الله را شد
تلویزیونِ امروز	نجیب الله کابلی	حبیب الله ناصری
تلویزیونِ افغان نیوز	احمد شاه افغانزی	افغانزی
تلویزیونِ آریانا	احسان الله بیات	اسدالله اورال
تلویزیونِ تمدن	محمد جواد محسنی	محمد رحمتی
تلویزیونِ راه فردا	حاجی محمد محقق	داکترعداللطیف نظری
تلویزیونِ صبا	موسسه نشراتی صبا	زینب نا دری

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

تلویزیونِ سپهر	محمد همایون سپهر	عبدالبصیر مجاهد
تلویزیونِ ستاره	فریدون الهام محمودی	صمیم محمودی
تلویزیونِ شمشاد	فضل کریم فضل	محمد نسیم فضل
تلویزیونِ طلوع	میرمحمد صدیق احمدزاده....	
تلویزیونِ طلوع نیوز	مجاهد کاکر....	
تلویزیونِ کوثر	آیت الله نوراحمد تقدسی	محمد عیسی کریمی
تلویزیونِ لمر	. . .	لعل آغا شیر زاد
تلویزیونِ ۱ . . .		
تلویزیون ترقی . . .		
رادیو تلویزیونِ نورین	محمدعارف نوری	سید رضا حسینی
رادیو تلویزیونِ وطن	عبدالمجید مقری	داکتر نجیب الله
رادیو تلویزیونِ آینه	یارمحمد دوستم	سید انور سادات
رادیو تلویزیونِ شهر	ناصر طوطا خیل	احمدشکیب سالمی
رادیو تلویزیونِ دعوت	عبدالرسول سیاف	نجیب الله نصیر
رادیو تلویزیونِ باختر	خلیل الله فیروزی	محمد داوود نعیمی
رادیوتلویزیونِ تعلیمی و تربیتی	وزارت معارف	صفی الله حیر

رادیو ها

نام رادیو	**صاحب امتیاز**	**مدیرمسوول**
رادیو مولانا	شرکتِ خبردار لمتد	محمد شریف طاهری
رادیو وطندار	علی اکبر ژوندی	فیروز مندو زی
رادیو نی	مؤسسه ی نی	احمد فرید نادمیان
رادیو نوا	مؤسسه ی نشراتی صبا	دکترهارون دهزاد
رادیو ندا	محمد عالی خلیلی	احمدحسین عطایی
رادیو میوند	علی اکبر ژوندی	فیروز مندوزی
رادیو کلید	شهیراحمد زهین	حبیب الله سهراب
رادیو گوربت	داکترنعیم سلیمی	محمد نبی ساحل
رادیو عالم	ایمل مرجان	عنایت الله عادل
رادیو جوانان	احمدجاوید الکوزی	احمد جاوید الکوزی
رادیو صبح بخیرافغانستان	باری سلام	لطف الله راشد
رادیو صدای اصلاح	جمعیت اصلاح وانکشاف	عبدالظاهر حمیدی
رادیو صدای پوهنتون	دانشکده ی ژورنالیسم	پوهندوی محمد وحید غروال
رادیو صدای زن افغان	جمیله مجاهد	مینه سادات
رادیو ظفر	نجیب الله نصیر	نجیب الله نصیر
رادیو سلام وطندار	مؤسسه ی انترنیوز	مسعود فریور
رادیو افغان	افغانزی	افغانزی
رادیو اراکوزیا	...	اجمل تورمان
رادیو ارمان	.. .	مسعود سنجر
رادیو الکس	میرویس سوسیال	محمد بشیر
رادیو آریانا	احسان الله بیات	خوشحال آصفی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

رادیو آموزگار رحمت الله بیگانه بیگانه
رادیو بلتون شرکت خبر دار اباسین آرام (۳۰۲)

باید گفت که اینهمه روزنامه ها، هفته نامه ها، تلویزیونها، رادیو ها و ماهنامه ها، ازجملهٔ تنها رسانه های فعال درشهرکابل بودند. البته درهرولایتِ افغانستان نیزتعدادی ازرسانه های صوتی و نوشتاری و تصویری وجودداشتند (ودارند) که هرگاه میخواستیم اسمای همهٔ آنها را درجِ این اثرسازیم، فهرست طولانی یی را تشکیل میدادند .

بگونهٔ اختصار باید افزود که باساسِ معلوماتِ برخی ازمنابع، مجموعاً درافغانستان پس ازسال ۲۰۰۱م، به تعداد یکهزار رسانهٔ چاپی، یکصد و پنجاه دستگاهِ رادیویی، یکصد مرکزِ تولیدِ فلم، یکصد و پنجاه مطبعهٔ خصوصی وهفتاد شبکهٔ تلویزیونی وجود داشته اند. و آنطوریکه وزیر اطلاعات و فرهنگِ دولت حامد کرزی نیز دریکی ازمصاحبه هایش با " تلویزیون ملی " اظهار داشت، به تعداد یکهزاررسانهٔ چاپی، پنجاه برنامهٔ تلویزیونی و یکصد و پنجاه دستگاه رادیو در سراسرِ کشور مشغولِ فعالیت بوده اند .

هرچند تعّددِرسانه های جمعی دریک کشور، متضمنِ رشدِ افکار ومطبوعات آن است، اما درکشور کوچکی مانند افغانستان که هزارها مشکلِ اقتصادی، اجتماعی، قضایی، عمرانی، سیاسی، بیسوادی وغیره داشته وهنوزهم دارد، تراکم نشریه ها، تلویزیونها و رادیو ها، آنطورکه ملاحظه شد، تناسبِ منطقی با سایربخشهای حیات ملی واجتماعی مردم را نشان نمیداد(و نمی دنهد) .همچنان این نکته نیز گفتنی است که تعداد زیادی ازاین رسانه های متنوع درافغانستان، علاوه ازآنکه محتوای قابل توجه ومورد نیازِ اصلی مردم افغانستان را باخود حمل نمیکردند و تناسبِ منطقی با سایرمسایل کشورنداشتند، اکثریت آنها متکی به " ان.جی.او" ها یا (مؤسساتِ خارجی غیرحکومتی)، کشورهای همسایه و ممالک غربی بوده و ازسوی آنان تمویل، تشویق و نظارت میشدند واین، چیزی بود که نمیشد ازنگاه و افکارعامهٔ مردم افغانستان دور بماند .

چنانکه موضوعِ مربوط به دخالتهای فرهنگی کشورهای همسایه (درکنارمداخلت های سیاسی و نظامی) آنها، چندین باردرسطحِ رسانه ها، حلقاتِ روشنفکری، امنیتِ ملی ومجلسِ پارلمانِ افغانستان مطرح گردید و حتا ازبرخی رسانه های نوشتاری و تصویری و اشخاص و افرادِ وابسته به دولتهای همسایه درهمین راستا نیزنام بُرده شد. منحیث مثال باید گفت که روزنامهٔ " هشت صبح " درسال ۱۳۹۱خورشیدی نوشت که " **آقای جهان شاهی رایزنِ فرهنگی سفارتِ جمهوری اسلامی ایران در کابل، مسوولانِ تلویزیون های تمدن، نور، کوثر، آیینه و ... را به سفارت دعوت نموده و ضمن نشستی به آنها گفته است تا درراستای اهدافِ مشترک، متحد شده اتحادیهٔ خبرنگاری را به مصرفِ مالی سفارتِ مذکور پایه گذاری نمایند "...**و همین روزنامه ازقولِ " ساهره شریف " عضو کمسیون دینی، فرهنگی و تحصیلاتِ عالی پارلمان نوشت که " **اقدامِ سفارتِ ایران درکابل، ایجادِ اتحادیهٔ خبرنگاری برای خبرنگارانِ افغان، مداخلهٔ اشکاردرامورِافغانستان بوده و مجلس نباید اجازه دهد که برخلافِ قانون اساسی و قوانینِ نافذهٔ کشور، ممالکِ بیگانه درامورِ رسانه ای افغانستان مداخله کنند** ".

لطف الله مشعل سخنگوی ادارهٔ امنیت ملی نیزدرسال ۱۳۹۲ خورشیدی رسماً اظهارداشت که " **روزنامهٔ انصاف، تلویزیون تمدن و تلویزیون نور از سوی جمهوری اسلامی ایران و تلویزیون شمشاد و ژوندون از سوی مقام های پاکستانی اداره و تمویل میشوند** " .وی حتا گفت که " **دوازده نفر تبعهٔ پاکستان درکابل از جملهٔ سیاست گزارانِ نشراتی این رسانه ها هستند** " .

روزنامهٔ " هشت صبح " همچنان ازاعتراض های یکتعداد وکلای دیگربه شمولِ رییس پارلمان نیز درهمین راستا گزارش داد .

وبسایت" حزبِ همبستگی افغانستان"، درشمارهٔ مؤرخ هفدهم ماه سرطان ۱۳۹۳خورشیدی، ازقولِ روزنامهٔ هافنگتن پُست نوشت که" **(یو. اس. ایډ)، پولِ هنگفتی را دربخشِ رسانه های افغانستان هزینه کرده است** "

همین وبسایت بازهم ازقولِ روزنامهٔ مذکورعلاوه کرد که " **به طورمثال، خبرگزاری پژواک که به آن بزرگترین خبرگزاری مستقلِ افغانستان لقب داده اند، با حمایتِ مالی یو. اس. ایډ امریکا راه اندازی شد. . . این تنها**

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

یو. اس. اید نیست که در بخشِ رسانه ها پول واریز کرده است، کمسیونِ اروپا، ادارهٔ توسعهٔ بین المللی انگلستان، انستیتوت گویته وهنریش بولِ آلمان، نهاد های مختلفِ فرانسوی و مؤسساتِ غیردولتی مختلفِ دیگر نیز هرکدام درساحهٔ مطبوعاتِ افغانستان سرمایه گزاری نموده اند "...

وبسایتِ حزبِ همبستگی دربخشِ دستگاه های تلویزیونی افغانستان نوشت که " :**درافغانستان، رسانهٔ آزاد به معنی واقعی کلمه وجود ندارد. منبع خارجی وحتا استخباراتِ خارجی، منحیثِ وسایل تبلیغاتی، اهدافِ خاص را پیش می بَرند. به طورنمونه؛ شبکهٔ تلویزیونی" آینه" و " باتور" ازجنرال عبدالرشید دوستم، " نور" ازحزبِ جمعیت اسلامی، " راهِ فردا " ازحاجی محمد محقق رهبرِیک بخشِ حزبِ وحدتِ اسلامی، " تمدن " ازشیخ آصف محسنی، " میترا " از عطامحمد نور والی ولایت بلخ، " دعوت " ازعبدالرب رسول سیاف، " وطن " از شهنوازتنی {یکی ازکادرهای جناح خلق}، " نورین " ازشورای نظاربه سرکرده گی انجنیرعارف، " نگاه " ازکریم خلیلی رهبرِیکی ازجناح های حزبِ وحدتِ اسلامی، " به همین صورت تلویزیون های " شمشاد " ازسیاف، " خورشید" از امان الله گذر، " کوثر" از آیت الله تقدسی منعکس کنندهٔ افکار اخوانی حزب اسلامی اند "...**

وبسایتِ مذکور، اظهاراتِ روزِبیست وهفتمِ ماه سپتمبر۲۰۱۳م امرالله صالح {سابق رییس ادارهٔ امنیت ملی افغانستان {را که خطاب به " محقق " نوشته بود، چنین نقل میکند " : **جناب استاد محقق... من مانند شما لقبِ تقلبی استادی ندارم. من مانند شما تلویزیونی که مصارفِ آنتن هایش را یک سازمانِ استخباراتی ومعاشِ مامورینش راسازمان استخباراتی دیگر بدهد ندارم "...**

آنچه دربالا درج گردید، برخی ازحقایقِ مربوط به تعدادی از رسانه های تصویری و غیر تصویری افغانستان پس از سال ۲۰۰۱ میلادی را تمثیل مینماید.

(ادامه دارد)

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ